

Mae gennyf setliad neu setliad amodol y Gwasanaeth Cyngori, Cymodi a Chyflafareddu (ACAS) (Ffurflen COT3) ond nid yw'r atebydd wedi talu

Sut alla' i ei orfodi?

Bydd y daflen hon yn egluro sut y gallwch orfodi setliad ACAS (a ddisgrifir fel setliad) neu setliad amodol ACAS (a ddisgrifir fel setliad amodol). Gellir cael gwybodaeth fwy manwl ar brosesau penodol y llys yn y taflenni a'r ffurflenni a restrir ar dudalen 5.

Beth sydd gennyf – setliad neu setliad amodol?

- Mae **setliad** yn darparu ar gyfer talu arian yn unig
- Mae **setliad amodol** yn darparu ar gyfer talu arian ond hefyd yn cynnwys telerau sy'n ei gwneud yn ofynnol i chi, fel y sawl sy'n derbyn yr arian, i ymgymryd â rhai camau penodol, yn ogystal ag i'r arian gael ei dalu.

Os ydych yn gorfodi **setliad Acas**, gallwch ddefnyddio'r cynllun 'Acas a'r Trac Cyflym Tribiwnlys Cyflogaeth', a fydd yn caniatáu Swyddog Gorfodi'r Uchel Lys gael ei aseinio i'ch achos yn syth os na fydd yr atebydd wedi talu fel y cytunwyd. Bydd y Swyddog Gorfodi'r Uchel Lys yn dilyn y setliad ar eich rhan. Gellir cael rhagor o fanylion am y cynllun hwn ar ffurflen EX728, a ellir ei gael o'ch canolfan wrandawiadau Llys Sirol lleol neu gallwch lawr lwytho o'n gwefan hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Mae defnyddio'r llys i adennill y swm sy'n daladwy da eich setliad neu setliad amodol yn sicrhau y gellir rhoi cychwyn ar orfodaeth ar unwaith heb roi dim mwy o amser i'r atebydd dalu.

Y mathau o orfodaeth sydd ar gael i chi yw:

- Gwarant i cymryd rheolaeth neu gwrit cymryd rheolaeth.
- Gorchymyn Atafaelu Enillion.

- Gorchymyn Dyled Trydydd Parti.
- Gorchymyn Arwystlo.
- Methdaliad neu Ansolfedd.

Gellir cael manylion sut i gychwyn y dulliau gorfodi hyn, a'r ffioedd llys sy'n daladwy, yn y taflenni a restrir ar dudalen 5.

A oes unrhyw beth y gallaf i ei wneud cyn dod i'r llys?

Cyn dod i'r llys i orfodi setliad neu setliad amodol, gallai fod o fudd i gysylltu â'r atebydd i'w atgoffa o'r dyddiad talu. Efallai bod yr atebydd wedi anghofio talu ac y gallai llythyr neu alwad ffôn olygu bod yr holl fater yn cael ei ddatrys yn gyflym.

Fodd bynnag, os nad ydych yn dymuno cysylltu ymhellach â'r atebydd neu nad yw taliad wedi'i wneud o hyd yna gallwch gychwyn achos gorfodaeth drwy'r llys.

Rhaid i bob setliad neu setliad amodol gael eu gorfodi drwy'r llys sirol, fodd bynnag, mae'r drefn ar gyfer pob un yn wahanol.

Ble ddylwn i ffeilio fy setliad neu setliad amodol?

Gallwch ffeilio eich setliad neu setliad amodol mewn unrhyw ganolfan wrandawiadau llys sirol. Fodd bynnag, bydd yr orfodaeth yn cael ei drosglwyddo i'r asiant gorfodi sydd wedi ei lleoli yn y ganolfan wrandawiadau agosaf i ble mae'r unigolyn sy'n gorfod talu arian i chi yn byw neu'n cynnal busnes.

Os ydych yn gwybod beth yw eu cod post, gallwch ganfod y ganolfan wrandawiadau agosaf yn <http://courttribunalfinder.service.gov.uk>

Sut mae ffeilio fy setliad os na fyddaf yn defnyddio ACAS a Thrac Cyflym Tribiwnlys Cyflogaeth?

Bydd angen i chi gael ffurflen N322B a'i llenwi. Rhaid anfon hon i ganolfan wrandawiadau Llys Sirol gyda chopi o'ch setliad.

Gallwch gael Ffurflen N322B o'ch llys sirol lleol neu oddi ar ein gwefan yn hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Os nad ydych yn sicr sut i lenwi'r ffurflen hon, dylai'r staff yn eich canolfan wrandawiadau llys sirol lleol allu eich helpu.

Gan nad yw'r math o setliad yr ydych yn ei orfodi angen caniatâd y llys i fynd rhagddo, nid oes ffi i'w thalu i'r llys. Fodd bynnag, bydd yn rhaid i chi dalu ffi i gychwyn achos gorfodaeth.

Sut mae ffeilio fy setliad amodol?

Bydd angen i chi gael ffurflen N322A a'i llenwi. Dylid dychwelyd y ffurflen i'r canolfan wrandawiadau llys sirol perthnasol gyda chopi o'ch setliad amodol.

Gallwch gael Ffurflen N322A o'ch canolfan wrandawiadau llys sirol lleol neu oddi ar ein gwefan yn www.hmctsformfinder.justice.gov.uk.

Os nad ydych yn sicr sut i lenwi'r ffurflen hon, dylai'r staff yn eich canolfan wrandawiadau llys sirol lleol allu eich helpu.

Gan eich bod yn cofrestru setliad amodol, rhaid cofnodi manylion yr amodau a osodwyd a sut yr ydych wedi'u bodloni ar y ffurflen N322A.

Bydd y llys wedyn yn caniatáu 14 diwrnod i'r atebydd ymateb i'ch cais. Pan fydd y cyfnod hwn wedi mynd heibio bydd y llys yn gwneud gorchymyn ynglŷn â sut y dylid bwrw ymlaen â'r achos.

Bydd angen i chi dalu ffi i ffeilio setliad amodol yn y llys sirol, gan ei fod angen caniatâd y llys i fynd rhagddo. Hefyd bydd yn rhaid i chi dalu ffi i gychwyn achos gorfodaeth.

Gallwch gael mwy o wybodaeth am ffioedd llys gan staff y llys neu'r daflen ar ffioedd y llys sirol (EX50 – Ffioedd y Llys Sirol a'r Llys Teulu), sydd ar gael o swyddfa unrhyw ganolfan wrandawiadau llys sirol, neu oddi ar ein gwefan hmcts.formfinder.gsi.gov.uk. Bydd y llys yn ychwanegu'r ffi at y swm sydd eisoes yn ddyledus gan yr atebydd.

Os na allwch chi fforddio'r ffi, efallai na fydd rhaid i chi ei thalu'n llawn. Gellir cael mwy o wybodaeth gan staff y llys, neu yn y daflen **EX 160A – Ffioedd Llys a'r Tribiwnlys – a oes rhaid i mi eu talu?** sydd ar gael o unrhyw ganolfan wrandawiadau llys sirol, neu oddi ar ein gwefan hmcts.formfinder.justice.gov.uk.

Alla'i hawlio llog ar y swm sy'n ddyledus i mi dan fy setliad neu fy setliad amodol?

Bydd setliadau neu setliadau amodol nad ydynt yn cael eu talu'n denu llog ar yr un sail ag a geir ar gyfer penderfyniad gan Dribiwnlys Cyflogaeth. Dylid cael cyngor ynghylch pa log mae modd ei hawlio, ac o ba ddyddiadau, gan gyfreithiwr, Cyngor ar Bopeth neu gynghorydd cymwys arall. Ni all ACAS eich cyngori.

Dylai manylion am y cyfrifiad llog a'r swm a hawlir gael eu cynnwys yn rhan berthnasol eich ffurflen

Sut mae datganiad gan yr Atebydd yn effeithio ar fy setliad neu fy setliad amodol?

Y mae'n bosibl i'r Atebydd wneud datganiad nad yw'r arian sy'n ddyledus i chi'n daladwy ganddynt hwy dan gyfraith gyffredinol contractau. Er mwyn gwneud hyn rhaid iddynt wneud cais ar wahân i un ai'r llys neu'r Tribiwnlys Cyflogaeth.

Os gwneir cais o'r fath yna **ni allwch** fwrw ymlaen i ffeilio eich setliad neu setliad amodol yn y llys na bwrw ymlaen â gorfodaeth hyd nes y penderfynir ar y cais datganiad.

Fodd bynnag os ydych chi'n sicr na wnaed unrhyw ddatganiad o'r fath yna dylech dicio'r blwch dan yr adran a farciwyd Datganiad ar eich ffurflen i hysbysu'r llys ynghylch hyn.

Rwyf wedi ffeilio fy setliad neu fy setliad amodol yn y llys sirol ac yn dal heb dderbyn taliad. Beth alla' i ei wneud?

Pan fydd eich setliad wedi'i ffeilio gyda'r Llys Sirol, neu orchymyn wedi'i wneud y cewch fwrw ymlaen â gorfodaeth ar eich setliad amodol, gallwch, i ddibenion gorfodaeth, ystyried eich setliad fel dyfarniad gan y llys sirol.

Er y bydd modd i staff y llys eich helpu i lenwi'r ffurflenni, ni fydd modd iddynt ddweud wrthy ch pa ddull gorfodi i'w ddewis. Chi sydd i benderfynu pa un sydd fwyaf tebygol o lwyddo.

Gellir cael gwybodaeth ar sut i orfodi eich setliad neu setliad amodol yn nhaflen **EX321 – Mae gennyf ddyfarniad ond nid yw'r diffynnydd wedi talu – beth alla' i ei wneud?**

Gallai'r taflenni a'r ffurflenni canlynol fod yn ddefnyddiol i chi:

EX321	Mae gennyf ddyfarniad ond nid yw'r diffynnydd wedi talu – beth alla' i ei wneud?
EX322	Gwarant Cymryd Rheolaeth – Sut mae gofyn am warant cymryd rheolaeth?
EX323	Atafaelu enillion – Sut mae gofyn am orchymyn atafaelu enillion?
EX324	Sut mae gwneud cais am orchymyn? – Gorchymyn i gael gwybodaeth gan rywun sydd mewn dyled i chi?
EX325	Gorchmynion dyled trydydd parti a gorchmynion arwystlo – Sut mae gwneud cais am orchymyn? Sut mae ymateb i orchymyn?
EX50	Ffioedd y Llys Sirol a'r Llys Teulu
EX160A	Ffioedd llys a'r Tribiwnlys – A oes rhaid i mi eu talu?
N322A	Cais am orchymyn i ganiatáu gorfodi penderfyniad neu setliad amodol gan ACAS (Ffurflen COT3) sydd angen caniatâd i fynd rhagddo.
N322B	Cais am orchymyn i ganiatáu gorfodi penderfyniad neu setliad ACAS (Ffurflen COT3) nad yw angen caniatâd i fynd rhagddo.

Gallwch gael y taflenni hyn o'ch canolfan wrandawiadau llys sirol lleol neu gallwch llawrlwytho copi oddi ar ein gwefan hmcts.formfinder.justice.gov.uk

Ni all y daflen hon ond rhoi syniad cyffredinol i chi am beth sy'n debygol o ddigwydd. Does dim modd iddi esbonio popeth am reolau a threfniadau'r llys. Efallai y gallwch gael cyngor cyfreithiol am ddim gan ganolfan gyfraith. Mae'n bosibl hefyd y bydd Canolfan Cyngor ar Bopeth neu ganolfan cyngor i ddefnyddwyr yn gallu helpu.